

KONCEPT UNAPREĐENJA STANJA ŠUMA I ŠUMARSTVA U SRBIJI I ULOGA PROJEKTA: DOPRINOS ODRŽIVOG GAZDOVANJA ŠUMAMA U SRBIJI KA SMANJENJU EMISIJA I OTPORNOM (stabilnom) RAZVOJU

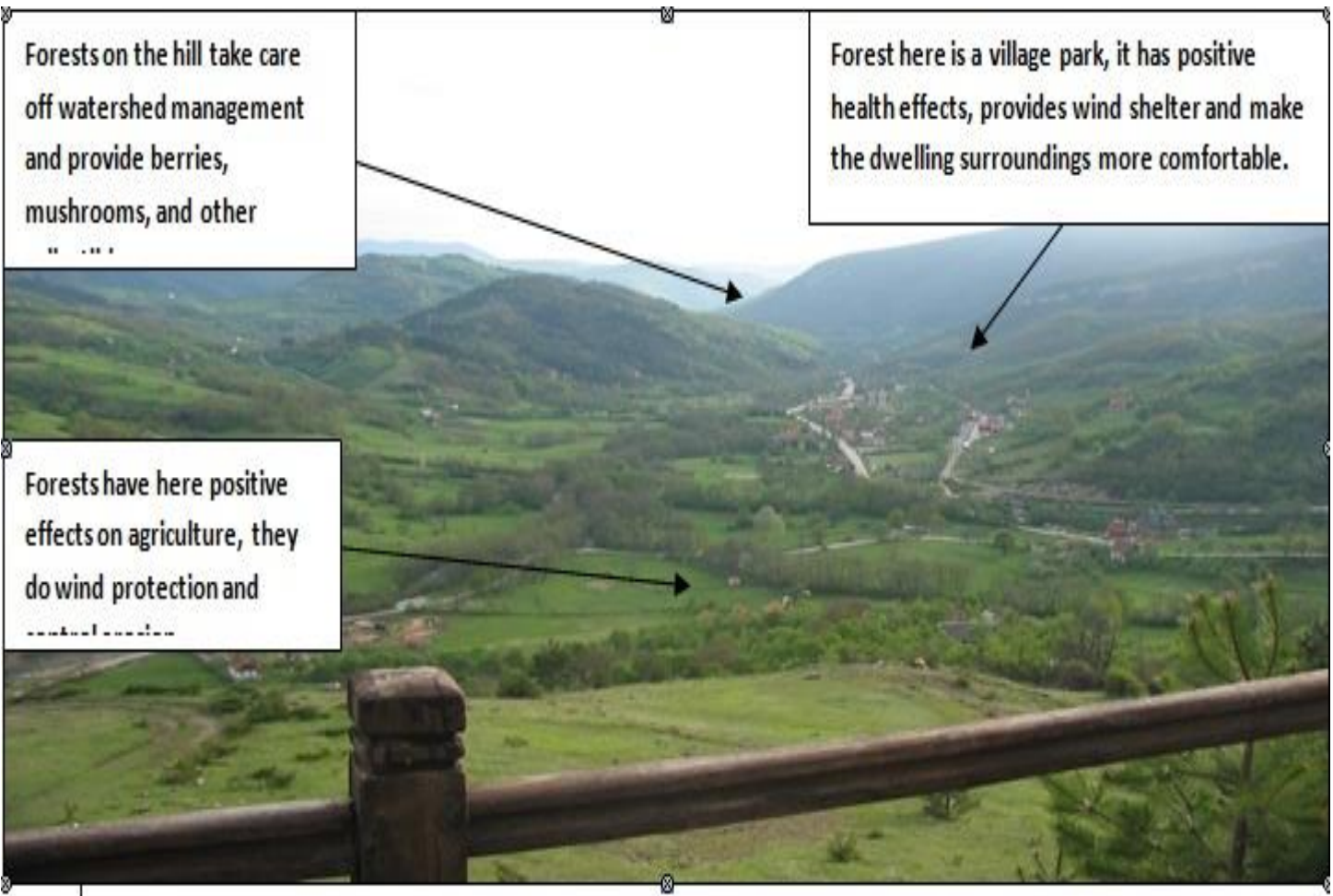
**Concept for improvement of forest and forestry in Serbia
and role of Project: “Contribution of Sustainable Forest
Management to a Low Emission and Resilient
Development”**

Stamatović Saša –Uprava za šume/Directorate for Forestry

Sadržaj / Content:

- Uvod/**Introduction**
- Stanje šuma i sektora šumarstva/**State of forests and forest sector**
- Koncept i Model/**Concept and Model**
- Uloga Projekta/**Role of Project: “Contribution of Sustainable Forest Management to a Low Emission and Resilient Development”**

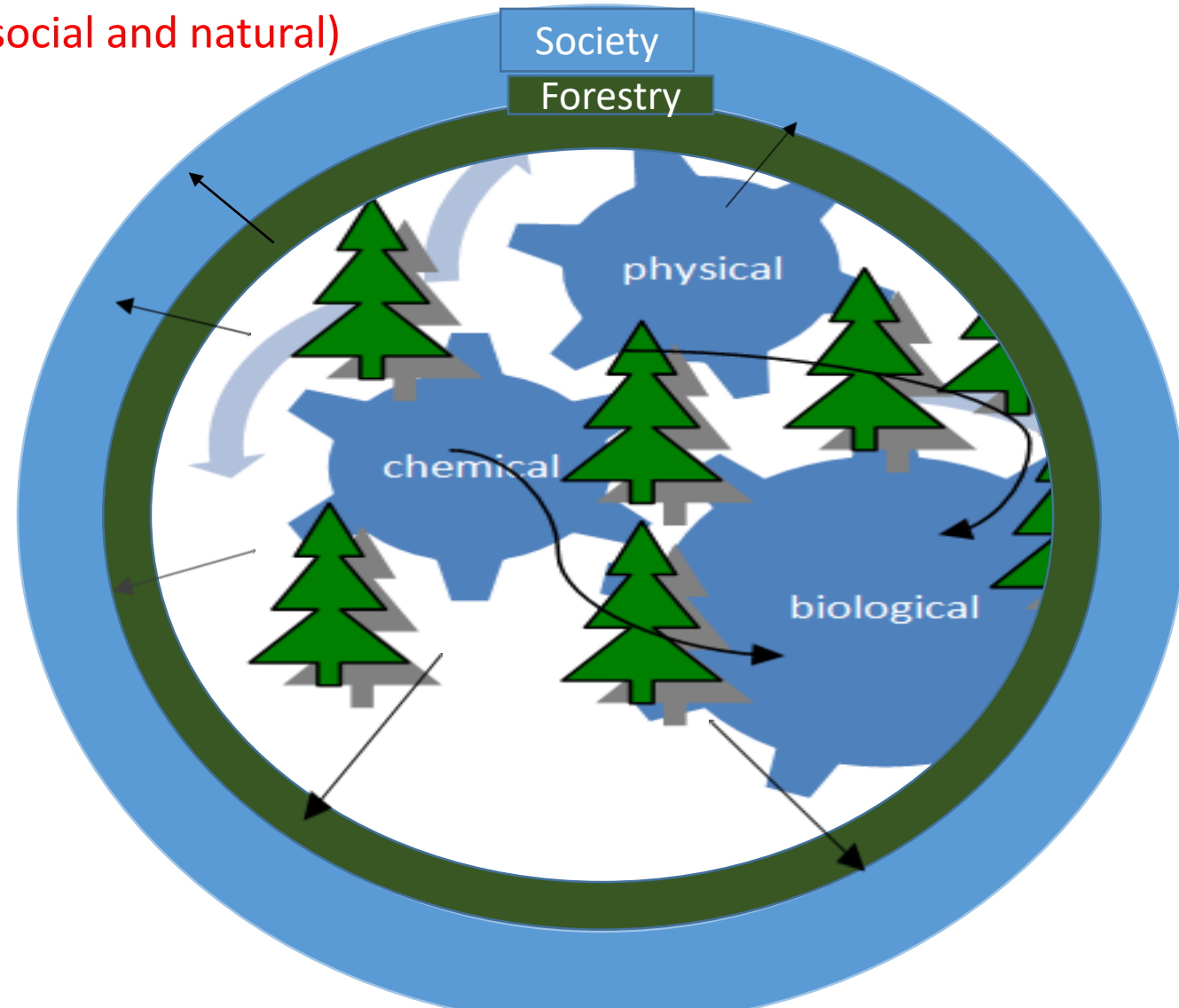
Forest function or FES

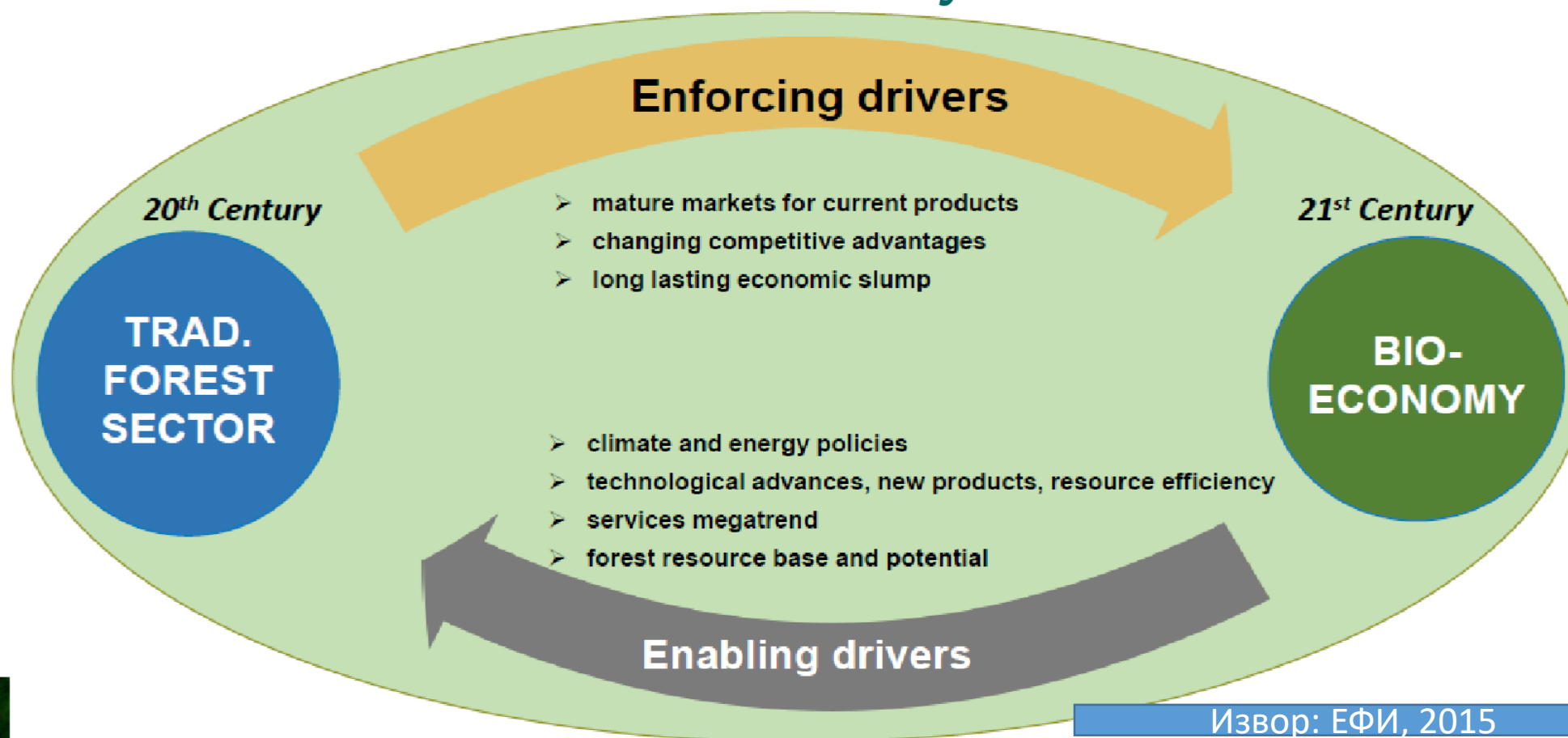
Source: (Rekola M. at al., 2007)

WATER	<u>Water quality</u> <u>The amount of water</u> <u>Flood protection</u>
LAND	<u>Quality and soil fertility</u> <u>erosion</u> <u>landslides</u> <u>Protection against rockfall</u>
AIR / AIR	<u>Local and regional air</u> <u>Global climate</u> <u>Protection against noise</u> <u>Protection against dust</u> <u>Absorption of harmful substances (immission)</u> <u>Circulation of nitrogen</u> <u>absorption of CO2</u>
CULTURE / SOCIETY	<u>monuments of nature</u> <u>Historical forms of forest use</u> <u>Direct Holidays: physical / mental</u> <u>Indirect holiday: accessibility (roads, huts, etc..)</u> <u>hunting</u> <u>Aesthetics, landscape</u>
NATURE CONSERVATION	<u>protection of species</u> <u>protection of habitats</u> <u>Protection of the process of exchange of matter</u> <u>Protection regulation functions of ecological systems</u>
ECONOMY / SOCIETY	<u>wood</u> <u>Other forest products (fruits, mushrooms, game, etc..)</u> <u>Income from work</u> <u>Income from owning forest</u> <u>Social structure (eg. Positions)</u> <u>Spatial structure (eg. Structure settlements / rural area)</u> <u>Security of supply (economic aspects)</u>

- Zadatak savremenog šumarstva / **Requirements in the front of modern forestry** (forest functions – FES)
 - Promene i izazovi / **Changes and challenges**
 - Procesi (društveni i prirodni)/**Processes (social and natural)**
 - društveni zahtevi / **social requirements**
 - Stanje šuma / **State of forest**

European forest-based sector moving towards bioeconomy

2.7.2015

22

- EU forest based bioenergy production is assumed to double from 2010 to 2030
- EU forest biomass demand in 2030 is almost 1/3 bigger than supply (currently supply 20 % > demand)

Шта је НШП (Национални шумарски програм)

Национални програм за шуме је широко прихваћени концепт одрживог газдовања шумама и подразумева генерички израз, широког распона приступа ка формулацији шумарске политике, њеном планирању и имплементацији на регионалном или националном нивоу.

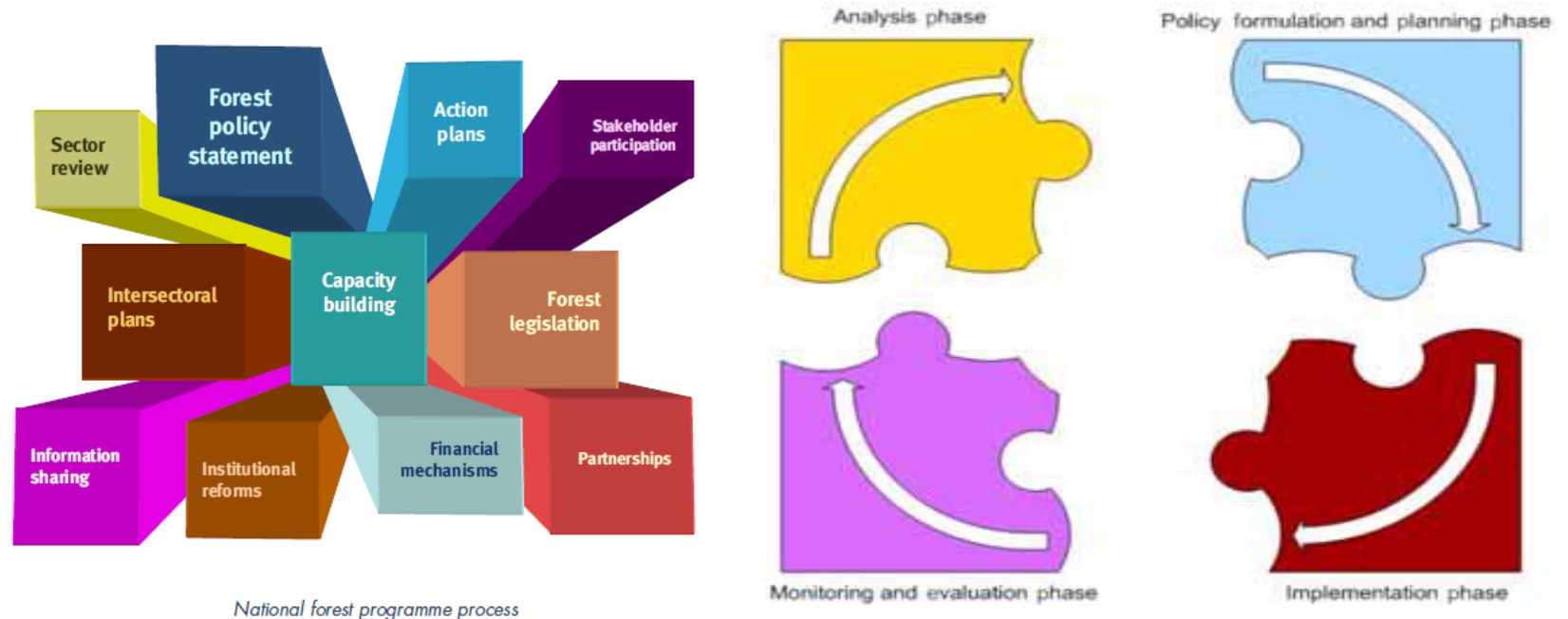
National forest programmes (NFP) as a wide accepted concept for sustainable forest management consider a generic expression for a wide range of approaches towards forest policy formulation, planning and implementation at the subnational and national levels.

NFP process is long-term, iterative and continuously evolving; it is technical and political

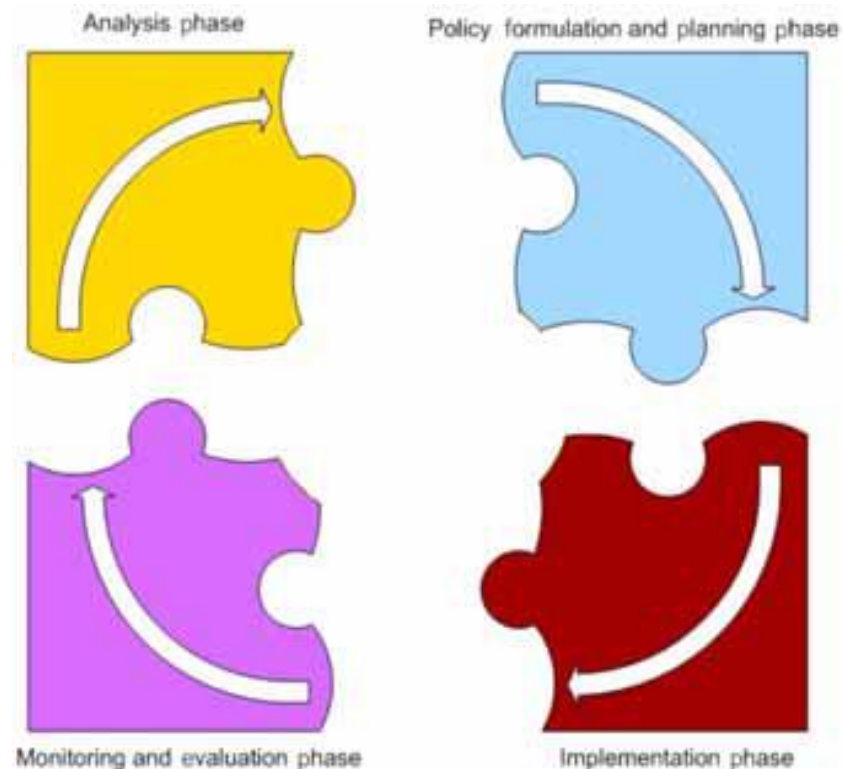
(2006) Understanding national forest programmes Guidance for practitioners , Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome

Policy instruments:

- **Плански** Planning
- **Законски** Legislative
- **Финансијски** Financial
- **Информативни** Informational

НШП-фаза/NFP phases

Outputs of nfp phases	
Analysis	Sector review (assessment of the forest sector and its interrelations with other sectors)
Policy formulation and planning	Platform for stakeholder dialogue and participation A national forest statement, detailing the political commitment to sustainable forest development as a contribution to sustainable development Objectives and strategies for the forest sector, including a financing strategy for sustainable forest management Plans for action and investment programmes for the implementation of the agreed measures, including capacity building, information and a financing strategy
Implementation	Political, legal and institutional reforms, both within and outside the forest sector Information and knowledge management (IKM) systems National and international partnership arrangements and joint activities
M&E	Monitoring and evaluation reports/documentation

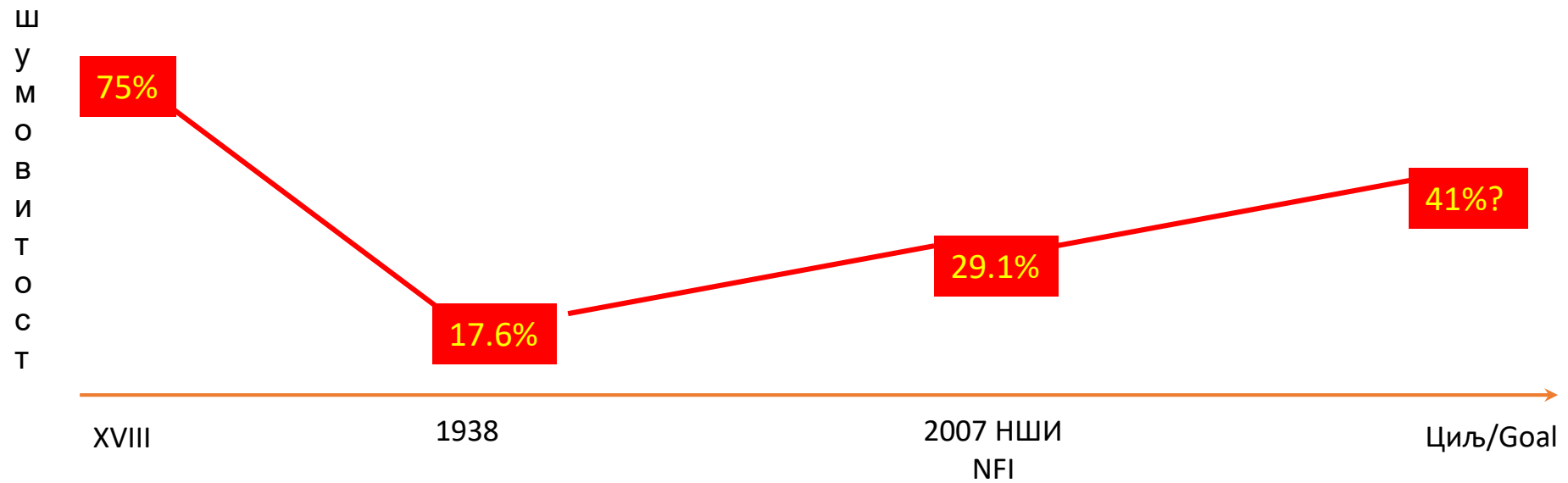
Кад процес започне све фазе крећу

Ones process starts all phases start

СТАЊЕ ШУМА ЈЕДНЕ НАЦИЈЕ ЈЕ ОГЛЕДАЛО ЕКОНОМСКИХ, ДРУШТВЕНИХ И
ИСТОРИЈСКИХ ПРИЛИКА

*State of forests is reflection of country's economic, social and historical
circumstances*

Stanje šuma State of forest

Vlasništvo Ownership	Površina/Area		Zapremina/Volume			Prirast/Increment		
	ha	%	Ukupno	po ha	%	Ukupno m ³	%	po ha
Državne/State	1,014,055.0	42.7	175,558,496	173.1	48.3	4,472,700.2	47.4	4.4
Privatne/Priv.	1,362,478.3	57.3	187,989,191	138.0	51.7	4,959,421.1	52.6	3.6
Ukupno/Total	2,376,533.3	100.0	363,547,688	153.0	100.0	9,432,121.3	100.0	4.0

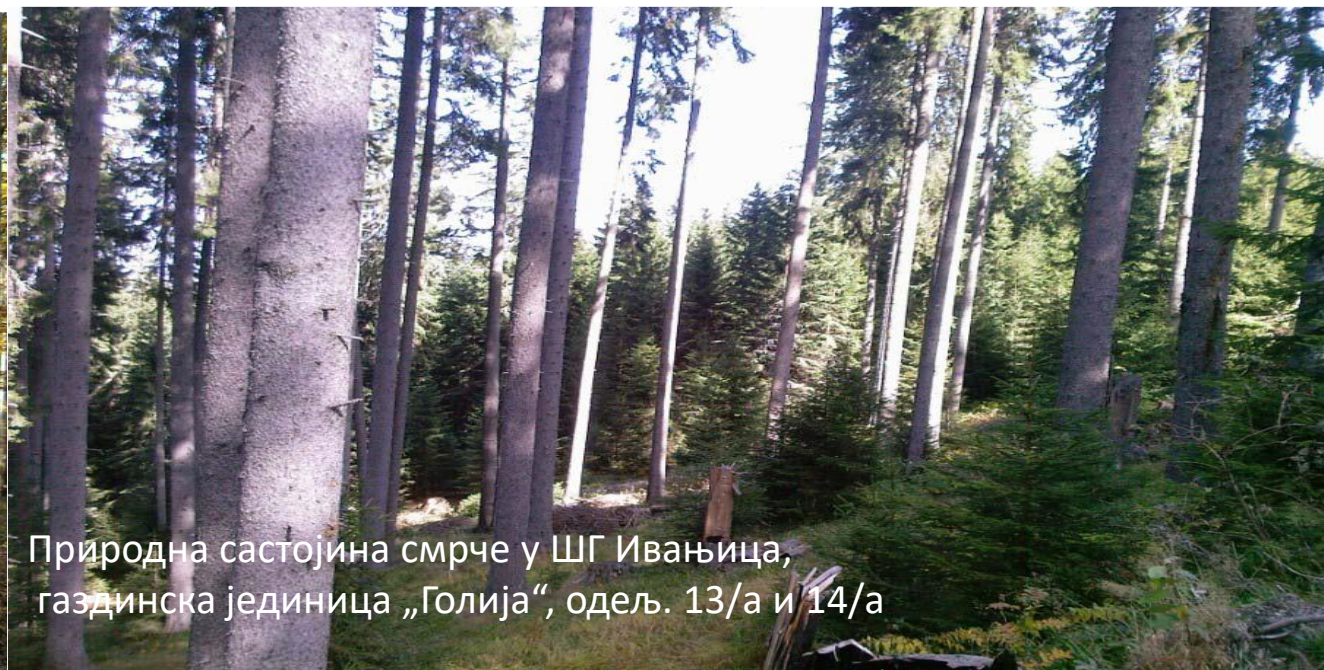
	Vlasništvo/ Ownership	Površina/Area ha	Površina/ Area %	Prirast/Incr. m ³ /ha/g
Izdanačke sastojne Coppice	Privatno/Priv.	1,081,847	46.6	3.1
	Državno/State	240,436	10.4	3.8
	Ukupno/Total	1,322,282.9	57.0	3.2
Visoke prirodne sastojne/High natural forests	Privatno/Priv.	230,169	9.9	5.2
	Državno/State	438,130	18.9	5.3
	Ukupno/Total	668,299.5	28.8	5.3
Veštački podignute sastojne/High artificial	Privatno/Priv.	50,462	2.2	6.1
	Državno/State	172,307	7.4	5.9
	Ukupno/Total	222,768.9	9.6	6.0
Ukupno šuma/Total forests			95.4	
Šikare šibljaci.../Shrubs			4.6	

A

Високе природне састојине/High natural forests

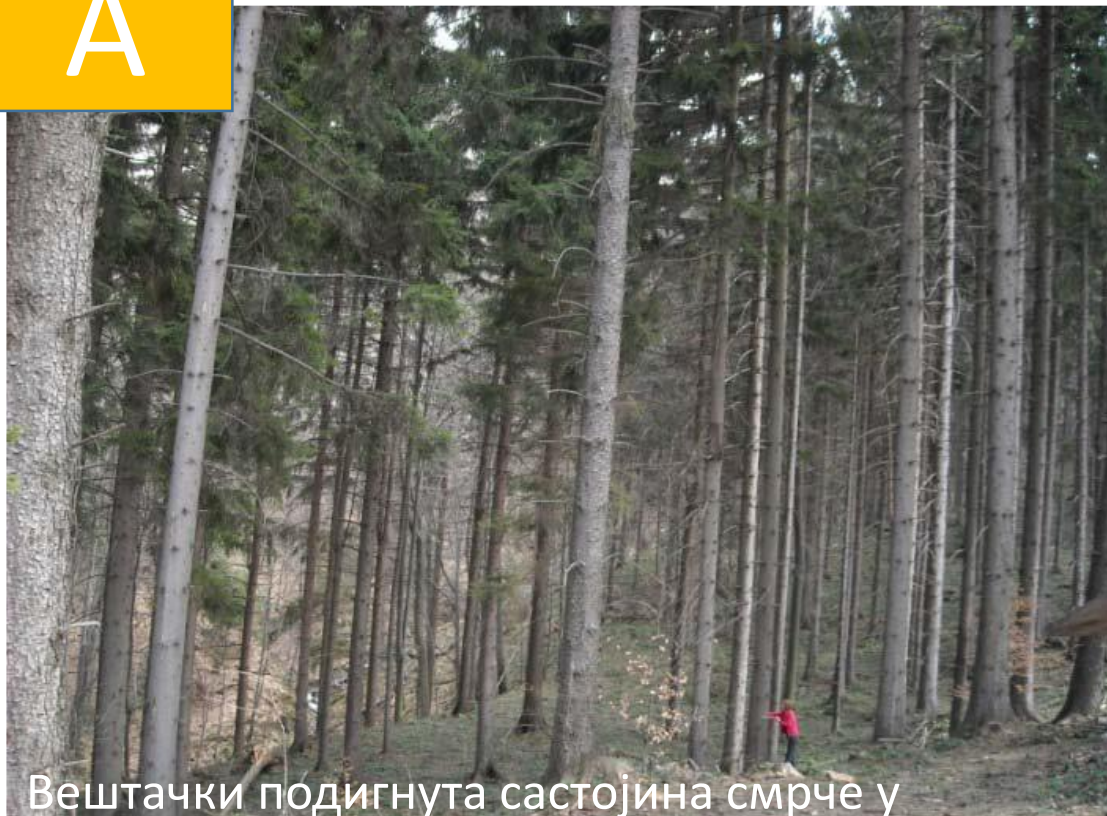
Природна састојина букве у газдинској јединици „Мајдан Кучајна“ одељ. 22/а

Природна састојина смрче у ШГ Ивањица, газдинска јединица „Голија“, одељ. 13/а и 14/а

Високе састојине/High forests	Власништво/Ownership	Површина/Area ha	Површина/Area %	Прираст/Incr. m ³ /ha/g
	Приватно/Private	230,169	9.9	5.2
	Државно/State	438,130	18.9	5.3
	Укупно/Total	668,299.5	28.8	5.3

- Само 28.8% од свих шума/Only 28.8% of total forests
- Учешће презрелих шума које не прирастају/High % of overmature forests with no increment
- Неадекватне и неправовремене мере неге/Un-adequate and late silvicultural measures
- Девастиране састојине које се не санирају/Devastated stands with no sanation

Вештачки подигнута састојина смрче у

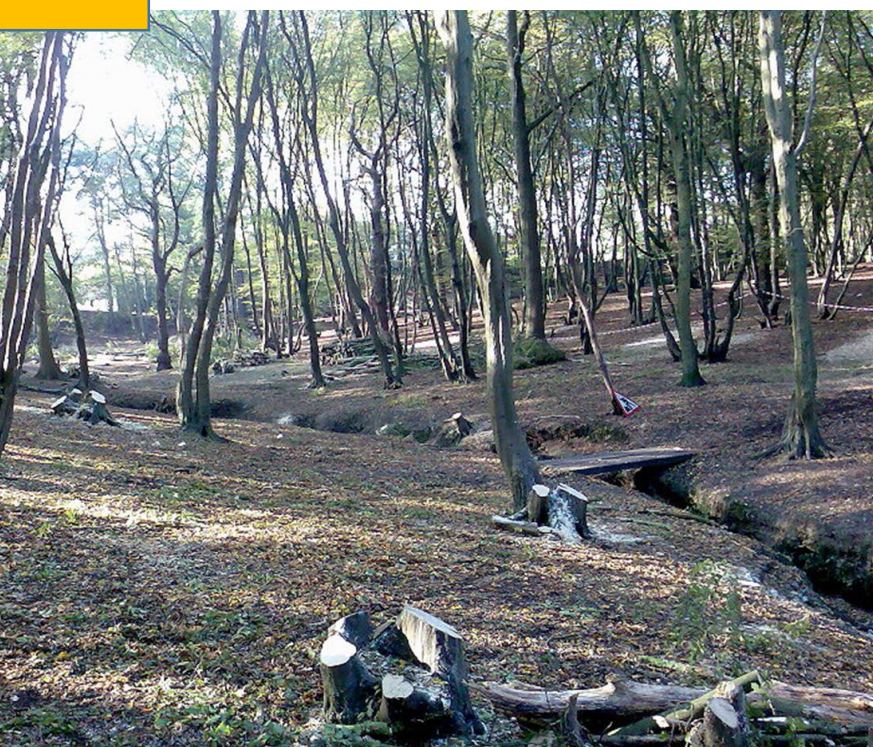

Плантажа тополе

	Власништво/ Ownership	Површина/ Area ha	Површина/ Area %	Прираст/ Incr. m ³ /ha/g
Вештачки подигнуте састојине/ Artificially raised forests	Приватно/ Private	50,462	2.2	6.1
	Државно/ State	172,307	7.4	5.9
	Укупно/ Total	222,768.9	9.6	6.0

- Премало их има - 9,6%/**Unsufficient area**;
- Вишедеценијско одсуство мера нега (пре свега прореда)/**No silvicultural measures for decades (esp. thinning)**;
- Лоше постављени циљеви и опходња која не одговара тржишним условима (пример: црни бор 130 год. а за то време може и 3 циклуса)/**Un-adequate goals and rotation period, which doesn't matches market demands (e.g. P.nigra 130 year, possible 3 rotation within that period)**;
- Мала заступљеност брзорастућих врста (домаћих и страних)/**Insufficient presence of fast-growing species**;

Изданачке и девастиране састојине/Coppice and devastated stands

Изданачке састојне Coppice	Власништво/Ownership	Површина/Area ha	Површина/Area %	Прираст/Incr. m ³ /ha/g
	Приватно/Private	1,081,847	46.6	3.1
	Државно/State	240,436	10.4	3.8
	Укупно/Total	1,322,282.9	57.0	3.2

- Не би требало да постоје - индикатор су историјских, економских прилика, али и одуства адекватне националне политике шумарства и инструмената за њено спровођење/Should not exist-indicator of historical, economic conditions, and absence of adequate national forest policy and instruments of its implementation
- Не санирају се на време и на адекватан начин/Late and un-adequate sanation measures
- Обим штета од природних непогода и степен девастације је у директној вези са стањем састојина и сектора шумарства/Range of damages from natural disasters and level of devastation in direct correlation with state of forests and forestry sector

KONCEPT UNAPREĐENJA STANJA ŠUMA I ŠUMARSTVA U SRBIJI / **CONCEPT OF IMPROVEMENT OF FOREST AND FORESTRY IN SERBIA**

**Cilj: povećanje doprinosa šumarskog sektora ekonomskom,
ekološkom i društvenom razvoju**

**Aim: Improved contribution of forestry sector to economical,
environmental and social development**

Albert Einstein: "We cannot solve our problems with the same thinking we used when we created them".

**Не можемо решити наше проблеме истим начином
размишљања којим смо их створили**

Унапређење шумских ресурса Србије

Мобилизација државног шумарства:

- Унапређење система планирања
- Унапређење реализације планова
- > 50.000 ha неодговарајући корисници државних шума

Мобилизација приватног шумарства:

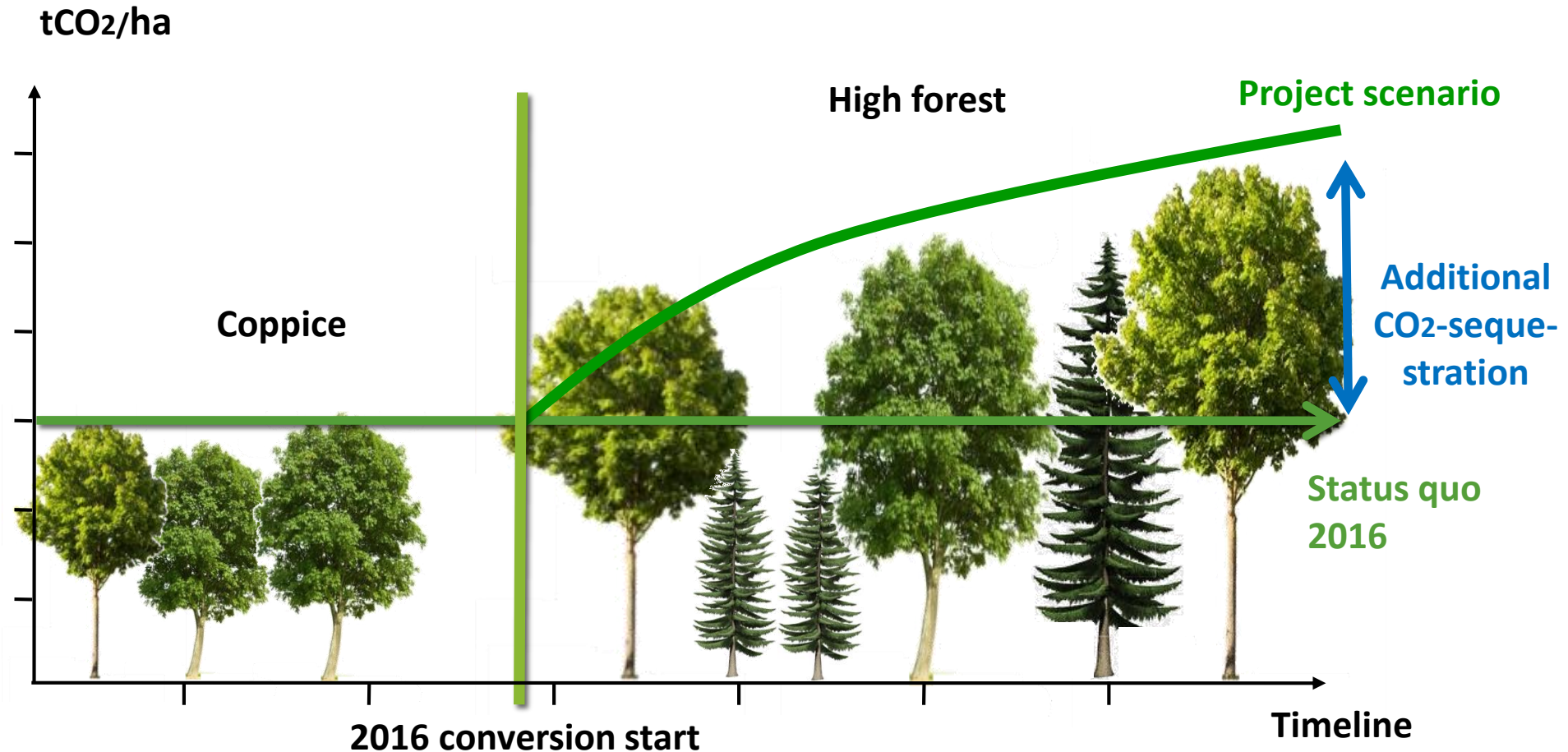
- Удруживање приватних шумовласника
- Стручно техничке услуге и обука
- Финансирање

Системске мере:

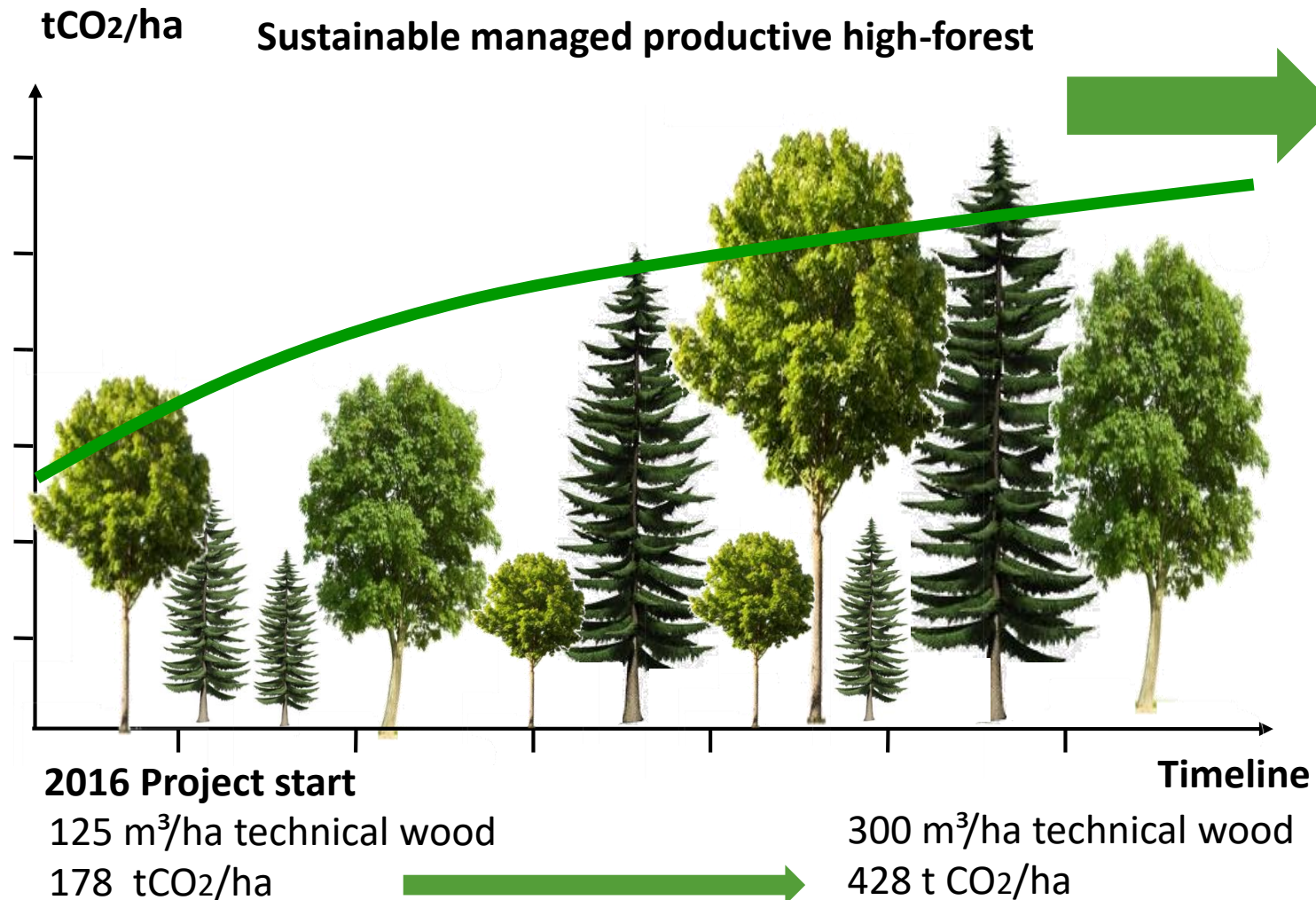
- Стратешки и законски оквир и смањење илегалних активности
- Унапређење личних и техничких капацитета, Путна инфраструктура, Заштита шума и Информациони систем
- Одговарјући субвенцијски систем
- Тржиште политика продаје

Example: Synergic- Carbon, biodiversity and economical effect – coppice conversion

Carbon storage through conversion of coppice to high-forest = improved forest management

Example: Carbon effect – Wood products

Additional CO₂-sequestration in wood products !

Akcija /projekat	Status	Plan 2016	Plan 2017	2018	2019		2020
		Phase I (Realization of plans)	Phase II (Improved plans and realization)			Phase III (NFP)	
GIZ projects	• To start	• support to NFP • mobilization of PFOs					
BREL project	• Ongoing, • additional needed P3	• Guidelines for forest management and planning (draft pilot plan)	• Finalization of pilot plans, continuation of cooperation				
NFI (FAO) GEF	GEF 3.5 mil \$	Signing and preparation	Field work	Field work	DBs, analyses, documents		
Regional forest management plans GEF				3 plans	3 plans		
NFP document							
Legal framework GEF	Law in place and implementing	Bylaws and regulations	If needed				New Law on Forests
Forestry IS GEF	• Started, more improvement expected in GEF	• Setting up	completing				
Allocation of user rights on 50,000 ha of state forests	• prepared documentation for 8000 ha, continuation	40%	60%				
Improvement of private forestry	• Education and training • Need to intensify	• public forest service for PFO reorganized • associations	• Campaign • Subsidies				
EUTR (put wood trade in order)	• started						
Adoption of (draft) Forest development programme of Serbia	• ongoing preparations (finalise by the end of 2016)	• adoption and preparations for implementation	• implementation				

CILJ PROJEKTA/MAIN AIM OF THE PROJECT „Contribution of Sustainable Forest Management to a Low Emission and Resilient Development“GCP/SRB/003/GEF_:

Promocija multifunkcionalnog održivog gazdovanja šumama radi zaštite biodiverziteta, unapređenja i zaštite zaliha ugljenika i osiguranje ekosistemskih usluga šuma u proizvodnim šumskim područjima/

Promotion of multifunctional sustainable forest managing aimed to biodiversity protection, promotion and protection of carbon and insurance of ecosystem services of forests in economic forest areas

OSNOVNI REZULTATI PROJEKTA/Main results:

1. **Sistem monitoring šuma (Nacionalna inventura šuma)**
2. **Unapređen sistem planiranja (od strateškog do operativnog nivoa) sa posebnim akcentom na zaštitu biodiverziteta i klimatske promene**
3. **Jedinstveni informacioni sistem za šumarstvo Srbije**
4. **Nacionalni šumarski program (kao dokument i kao proces)**
5. **Unapređeni institucionalni kapaciteti za održivo gazdovanje šumama**
6. **Unapređeno nacionalno zakonodavstvo u oblasti šumarstva**

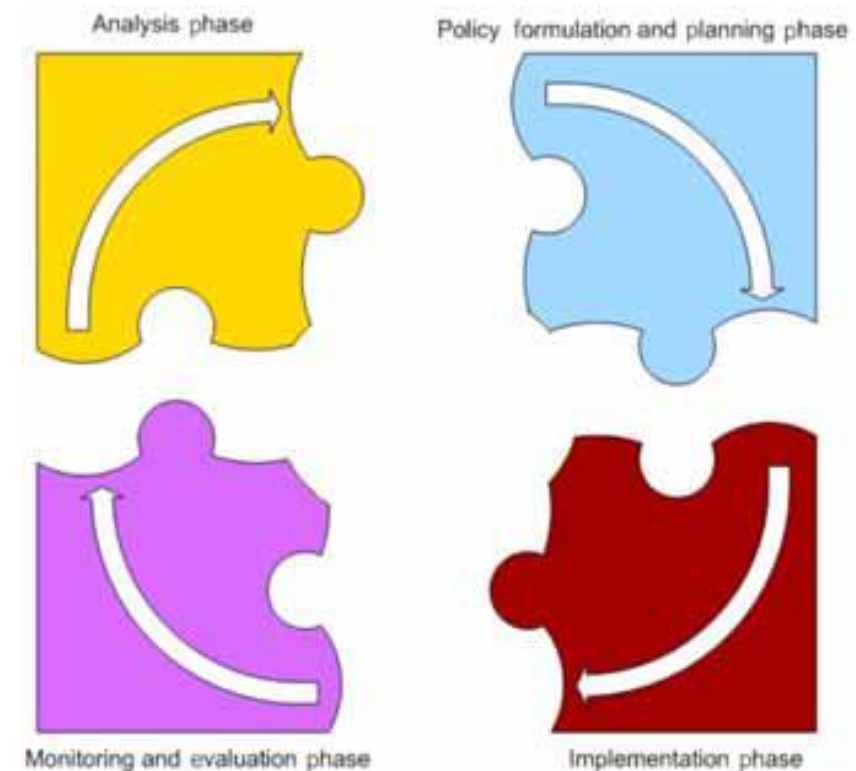
Umesto zaključka/Instead of conclusion

Project: “Contribution of Sustainable Forest Management to a Low Emission and Resilient Development” is essential tool for further development of Serbian NFP process and Concept for improvement of forest and forestry in Serbia

1. **Sistem monitoring šuma (Nacionalna inventura šuma)**
2. **Unapređen sistem planiranja (od strateškog do operativnog nivoa) sa posebim akcentom na zaštitu biodiverziteta i klimatske promene**
3. **Jedinstveni informacioni sistem za šumarstvo Srbije**
4. **Nacionalni šumarski program (kao dokument i kao proces)**
5. **Unapređeni institucionalni kapaciteti za održivo gazdovanje šumama**
6. **Unapređeno nacionalno zakonodavstvo u oblasti šumarstva**

Policy instruments:

- Informational
- Planning
- Financial
- Legislative

Врло је битно да се цео процес води плански, аргументовано, јасно и кординисано, како унутар самог сектора тако и са осталим релевантним секторима и институцијама

HVALA NA PAŽNJI

THANKS FOR YOUR ATTENTION

